

er verder onderzoek gedaan was, zou er vast meer tevoorschijn gekomen zijn en zouden we nu meer weten over het oude kasteel.

Een zuil

Wel zijn enkele andere onderdelen van kasteel Hoogerzael bewaard gebleven. Piet laat me twee stenen zuilen van ruim een meter lang zien met gebeeldhouwde kop en voet. Ze zijn daar waar het kasteel gestaan heeft in de grond gevonden en moeten wel uit het kasteel afkomstig zijn. Droegen deze zuilen de schoorsteenmantel van de open haard?

Verder zijn er nog enkele oude stenen ornamenten bewaard, waaronder een leeuwenkop. Ook is een paar jaar geleden in de grond achter zijn huis nog een oude en ongeschonden vaas gevonden. Wat zou er nog meer in de grond zitten?

Voet van een zuil

Behalve wat we uit de Kronieken van Smallegange en andere oude geschriften weten over kasteel Hoogerzael zijn er dus ook nog tastbare overblijfselen van dit kasteel. Ook is duidelijk dat het kasteel ongeveer op de plaats van Speelhof Hoogerzael gestaan heeft. Het was daarom een goede gedachte om de herinnering aan dit kasteel in de naam van de Speelhof levend te houden.

Op de plaats waar eens de elite van Middelburg door een mooie tuin wandelde, genieten nu de kinderen van een heerlijk speelterrein. Soms vinden ze er scherven en pijpenkoppen. In de vitrine in het paviljoen van Speelhof Hoogerzael worden ze getoond.

Leeuwenkop uit het kasteel

September 2021

BOMENBUREN

stichting

BOMENBUURT GRIFFIOEN

Middelburg

Website: www.griffioengroen.com

Mail: stboomgrif@zeelandnet.nl

Kasteel Hoogerzael: tastbare herinneringen

In de vorige twee artikelen (in Bomenburen mei en juli 2021, na te lezen op onze website) hebben we gezien dat er rond 1700 op de plaats waar nu Speelhof Hoogerzael is een indrukwekkend kasteel stond, omringd door tuinen met zeldzame bomen en planten. We zagen ook dat ergens tussen 1805 en 1820 dit kasteel afgebroken is.

Tot de inundatie in 1944 waren in het reliëf van de grond de patronen van de voormalige vijver rond het kasteel en van de sloten nog goed te zien. Een verwijzing naar wat er eens was. Zouden er nog meer tastbare herinneringen zijn?

Vóór het Seispark aangelegd werd en vóór Speelhof Hoogerzael er was, was dit terrein de grond van bloemisterij Labruijere. In kassen en in de buitenlucht werden daar voornamelijk bloemen en planten gekweekt. Reden genoeg om eens te gaan praten met Piet Labruijere, zoon van de toenmalige bloemist. Welke herinneringen heeft hij nog?

Piet en zijn vrouw Rita wonen op Seisweg 108, een huis wat een beetje achteraf staat. Zij vertellen dat hun huis, wat inmiddels natuurlijk wat verbouwd is, oorspronkelijk het huis van de tuinman van kasteel Hoogerzael was. Deze tuinman had de zorg voor de planten en bomen in de luthof van het kasteel. Daar waren ook dure en exotische bomen bij die uit verre landen en koloniën kwamen (en waardoor je iedereen je rijkdom kon laten zien). Maar deze planten waren wel kwetsbaar. Daarom had de tuinman ook de verantwoording voor de orangerie. Dat was een gebouw waar in de winter de kuipen met kwetsbare planten en bomen stonden om hen zo tegen de kou te beschermen. Wanneer de winterkou voorbij was konden de planten dan weer naar buiten.

Wanneer je nu de Olmenlaan afrijdt en de Seisweg oversteekt, kun je het Seispark inrijden. Maar tot ongeveer 1980 stonden daar het huis en de schuur van Bloemisterij Labruijere. Oudere buurtbewoners herinneren zich dit nog goed. In de schuur werden bloemen verkocht. Deze bloemenschuur was oorspronkelijk het koetshuis van kasteel

Hoogerzael en de koetsier woonde in het huisje. Tussen huis en schuur was een poortje. In de muur van het poortje was een gehelmde kop ingemetseld en twee stenen met op de een **ANNO** en op de andere **1619**.

Een tekening van huis, poortje en schuur

Deze bijgebouwen van het kasteel stonden tot ongeveer 1980 aan de Seisweg. Toen zijn schuur en huis afgebroken. De bijzondere stenen van het poortje zijn als herinnering bewaard.

De gevelstenen van het poortje

Piet Labruijere is in dit huisje geboren en moest al vroeg meehelpen in de bloemenkwekerij. Soms moest er ook geploegd worden of drainage aangelegd. Regelmatig kwamen daarbij stenen, scherven en pijpenkoppen naar boven. Zelfs was er een plaats waar je niet te diep moest ploegen. Daar zaten stenen van de fundatie van het oude kasteel in de grond. Je wist daardoor waar dat kasteel ongeveer gestaan had.

Dat dit klopte bleek toen in 1997 de huizen van het Seispark gebouwd werden. Bij het graven van de fundering van het eerste huis, het huis op de hoek, kwamen er enorme brokstukken van het kasteel naar boven. Op foto's die Piet laat zien, staat zijn vrouw Rita naast deze brokstukken. Daardoor kun je goed zien hoe groot ze waren! Ook kwam bij het graven in de bodem nog een oude kelder met plavuizen te voorschijn.

Helaas heeft de aannemer de stukken steen snel afgevoerd en de kelder dichtgegooid. Zo kon er weer verder worden gebouwd. Maar wanneer